

POWIATOWY URZĄD PRACY

W SKIERNIEWICACH

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE
SKIERNIEWICKIM I POWIECIE – MIASTO
SKIERNIEWICE ZA I PÓŁROCZE 2009 R.**

Skierniewice 2009

SPIS TREŚCI

Wstęp

- Cel opracowania
- Podstawa opracowania
- Metodologia opracowania

1. Analiza bezrobocia według zawodów

2. Analiza ofert pracy według zawodów

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Wnioski

WSTĘP

1. Cel opracowania

Głównym celem niniejszego raportu jest próba określenia zawodów, na które istnieje popyt oraz tych, na które występuje na rynku nadwyżka. Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, natomiast przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych można wykorzystać także w celu:

- opracowania i realizacji programów promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- określenia odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, zapewniając ich dostosowanie do potrzeb lokalnych pracodawców,
- opiniowania kierunków kształcenia prowadzonych w szkołach zawodowych na terenie powiatu skierniewickiego i miasta Skierniewice
- zdiagnozowania zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy w aspekcie popytu na pracę i podaży zasobów pracy.

Opracowanie to pozwoli również pracownikom instytucji rynku pracy, a w szczególności pośrednikom pracy oraz doradcom zawodowym, na usprawnienie usług oraz na racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu Pracy.

2. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami do przeprowadzenia analizy „Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie skierniewickim i powiecie – miasto Skierniewice za I półrocze 2009 roku” są zestawienia danych statystycznych, z Powiatowego Urzędu Pracy, dotyczących osób bezrobotnych, ofert pracy według grup zawodów oraz zawodów i specjalności. Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy

i Polityki Społecznej do opracowania wykorzystano również załączniki 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 według stanu na dzień: 30.06.2009 r.

3. Metodologia opracowania

Niniejszy raport składa się z czterech części. W pierwszej z nich omówiona została sytuacja osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy w pierwszym półroczu 2009r. według sekcji PKD, a następnie przedstawiona została analiza zgłoszonych w tym okresie przez pracodawców ofert pracy do urzędu pracy również według tego sektora.

Druga część przedstawia sytuacje poszczególnych grup osób bezrobotnych oraz ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców według dużych (kody dwucyfrowe) i elementarnych (kody czterocyfrowe) grup zawodów oraz zawodów i specjalności wykonywanych w ostatnim miejscu pracy (kody sześciocyfrowe).

Trzecia część raportu to analiza zawodów nadwyżkowych oraz deficytowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Skierniewicach.

Czwarta część obejmuje wnioski.

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W tej części raportu zostanie przeanalizowana struktura zawodowa bezrobotnych. Podstawą do poniższej analizy będzie charakterystyka rynku pracy w mieście Skierniewice oraz w powiecie skierniewickim.

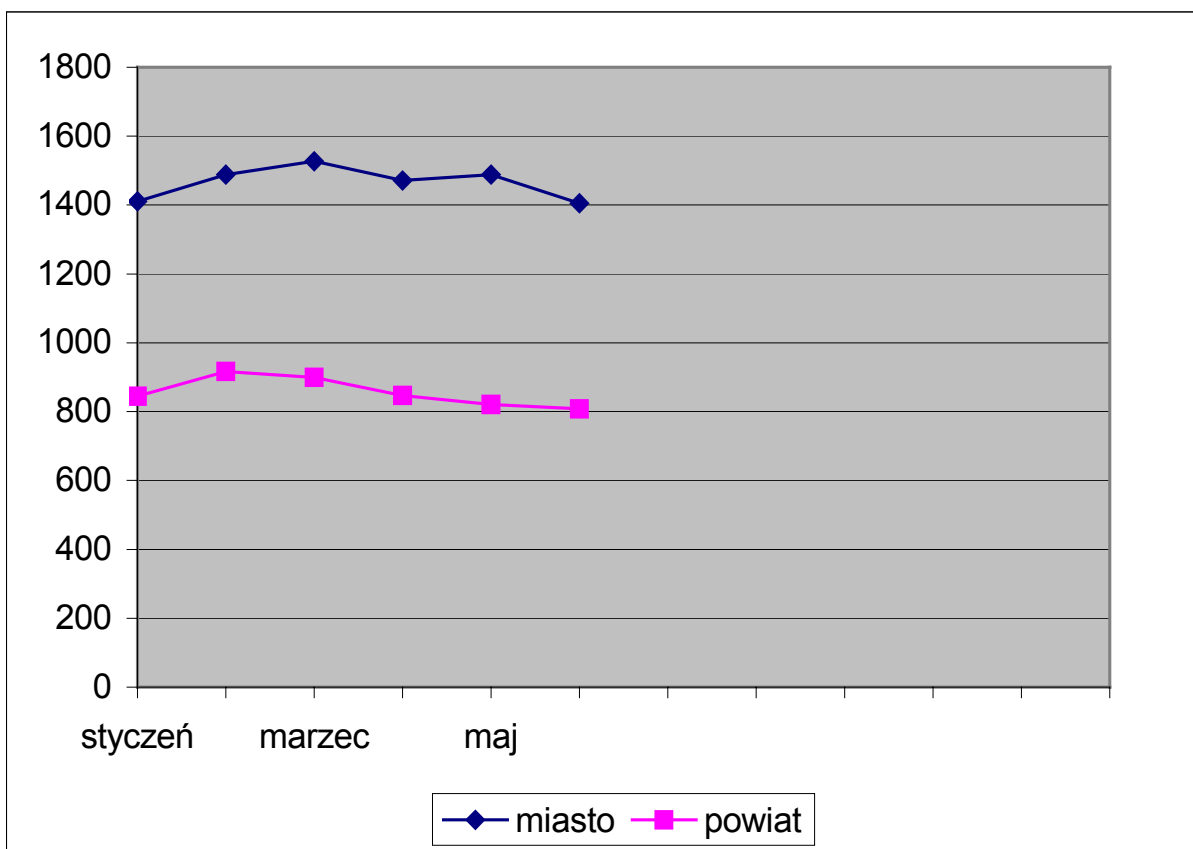
Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewicach w swoim zasięgu działania obejmuje miasto Skierniewice oraz 9 gmin tj.: Kowiesy, Lipce Reymontowskie, Głuchów, Bolimów, Nowy Kawęczyn, Godzianów, Słupia, Maków i Skierniewice.

Na początku I półrocza 2009 roku na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Skierniewicach nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych, który utrzymywał się do kwietnia br., jednak pod koniec badanego okresu możemy zaobserwować spadek liczby bezrobotnych. Na dzień 30.06.2009 r. w urzędzie zarejestrowanych było 2213 osób, w tym w mieście 1405 i 808 osób w powiecie. Poniższa tabela przedstawia analizę bezrobocia w I półroczu 2009 roku.

Tabela 1. Spadek bezrobocia w I półroczu 2009 roku.

Miesiąc	Ogółem	Kobiet	Miasto	Powiat
Styczeń	2256	1247	1411	845
Luty	2404	1273	1488	916
Marzec	2426	1236	1527	899
Kwiecień	2318	1165	1471	847
Maj	2309	1184	1488	821
Czerwiec	2213	1151	1405	808

Wykres 1. Liczba bezrobotnych w mieście Skierniewice i powiecie skierniewickim w I półroczu 2009 roku.

Stopa bezrobocia jest ukazywaną w procentach relacją pomiędzy liczbą zarejestrowanych bezrobotnych a liczbą osób aktywnych zawodowo (to jest: zdolnych w prawnie określonych warunkach do podjęcia zatrudnienia). Ostatnia grupa obejmuje wszystkich zdolnych do pracy w wieku od 15 lat do 65 (w przypadku kobiet do 60) roku życia – to znaczy bezrobotnych.

Stopa bezrobocia dla powiatu grodzkiego na dzień 30.06.2009r. kształtowała się na poziomie 7,2 %, a dla powiatu ziemskiego 6 %. Dla województwa łódzkiego wskaźnik ten wynosił 10,4 %.

Osoby posiadające najniższe kwalifikacje oraz te, które ukończyły szkoły policealne i średnie zawodowe są najliczniejszą grupą zarejestrowanych bezrobotnych. Na koniec czerwca 2009 r. najbardziej licznym gronem bezrobotnych, były osoby z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym –595. Następną grupą

pod względem liczebności stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym – 564. Najniższą zaś zauważalną grupą były osoby z wykształceniem wyższym – 232. Podkreślenia wymaga fakt, iż w ostatnich latach obserwuje się znaczny wzrost osób z takim wykształceniem, w 2005 roku stanowili oni 8,5% w stosunku do ogółu zarejestrowanych, w 2006r. 10% , w roku 2007 nastąpił nieznaczny spadek – 9,7% zaś w 2008r. osiągnął poziom 11,1%. W badanym półroczu liczba osób z wykształceniem wyższym również wzrosła w stosunku do roku 2008. Analizując, przedstawione poniżej w tabelce, poziomy wykształcenia nasuwa się wniosek, iż osoby, które kończą szkołę średnią coraz częściej podejmują dalszą naukę na uczelniach wyższych zamiast szukać zatrudnienia.

Tabela 2. Bezrobotni według wykształcenia

Wykształcenie	Bezrobotni według stanu na dzień			% do ogółu
	30.06.2009 roku			
	W mieście	W powiecie	Razem	
Wyższe	187	45	232	10,4
Policealne i średnie zawodowe	373	222	595	26,9
Średnie ogólnokształcące	195	110	305	13,8
Zasadnicze zawodowe	308	209	517	23,4
Gimnazjalne i poniżej	342	222	564	25,5
ogółem	1405	808	2213	100

• **Bezrobotni według zawodów – tablica T-I/P-1**

Struktura bezrobocia według zawodów została opracowana na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Skierniewicach zamieszczonych w tabeli – T-I/ P-1

Tabela 3. Bezrobotni według zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni (stan na 30.06.2009)	W tym kobiety
1.	522107	Sprzedawca	96	88
2.	311502	Technik mechanik	75	4
3.	341902	Asystent ekonomiczny (technik ekonomista)	82	66
4.	722204	Ślusarz	57	0
5.	743304	Krawiec	48	48
6.	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	33	0
7.	743604	Szwaczka	30	30
8.	512201	Kucharz	26	19
9.	321206	Technik ogrodnik	26	19
10.	244104	Pedagog	24	19
11.	311204	Technik budownictwa	24	9

W powyższej tabeli przedstawione zostały zawody, których liczba bezrobotnych przekracza 24 osób. Najliczniejszą z tych grup stanowią osoby posiadające zawód sprzedawca to jest 4,3%, z czego 91,7% są to kobiety. Następnej kolejności, są technicy mechanicy – 3,4% oraz asystenci ekonomiczni – 3,7%. W przypadku zawodu ekonomisty większość stanowią kobiety 80,4%.

Pozostałe zawody, w których liczba bezrobotnych przekroczyła 24 osób to: ślusarz, krawiec, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, szwaczka, kucharz, technik ogrodnik, pedagog oraz technik budownictwa.

Podobnie jak w poprzednich latach dość dużą grupę stanowią osoby, które nie posiadają zawodu – 635 osób 28,7% ogółu zarejestrowanych z czego 348 bezrobotnych to kobiety. Pod uwagę były tu brane zarówno osoby z wykształceniem podstawowym, jak i średnimogólnym, które nie posiadały świadectwa bądź dyplomu świadczącego o ukończeniu kształcenia zawodowego lub kursowego. Do tej liczby

zalicza się także bezrobotnych, którzy nie mają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum jednego roku, w tym samym zawodzie.

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że największą grupę zarejestrowanych osób w urzędzie stanowią osoby posiadające wykształcenie zawodowe i niższe.

• **Struktura bezrobotnych według grup zawodów**

Struktura bezrobocia według grup zawodowych została opracowana na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Skierniewicach zamieszczonych w Tabeli – T-I/ P-1a.

Analizując struktury bezrobocia według grup zawodowych dużych (kod 2 cyfrowy) oraz grup elementarnych (kod 4-cyfrowy) można zauważyć, że spośród grup zawodów największe bezrobocie w mieście Skierniewice występuje wśród populacji określonej jako *robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń* jest to 13,8%. Największy procent w tej grupie stanowią osoby, które zostały zakwalifikowane jako zawód ślusarz i pokrewni czyli 3,8% bezrobotnych z grupy robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń. Na następnym miejscu znalazły się osoby sklasyfikowane jako mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń – 3,15% dużej grupy.

Na następnym miejscu spośród grup dużych w mieście Skierniewice występuje grupa: *średni personel techniczny*. Bezrobotni, którzy do niej należą stanowią 12,79% ogółu bezrobotnych (technicy mechanicy – 4,87; technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni 3,34).

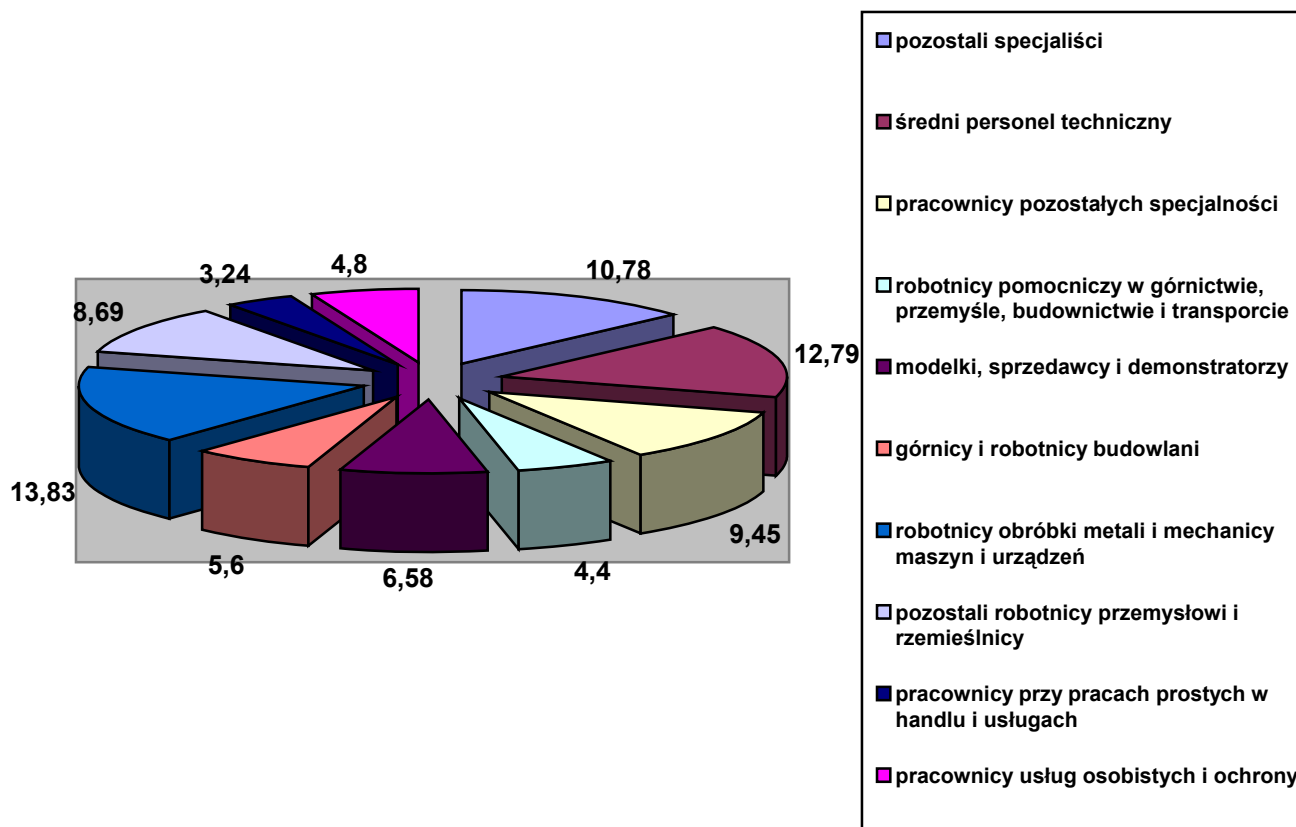
Na kolejnych miejscach spośród grup dużych plasują się grupy:

- pozostali specjaliści (10,78%),
- pracownicy pozostałych specjalności (9,45%),
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (8,69%),
- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (6,58%).

Pozostałe grupy stanowią mniej niż 6% wszystkich bezrobotnych – każda z nich.

Poniżej został przedstawiony wykres obrazujący strukturę bezrobotnych według grup wielkich zawodów w mieście Skierniewice.

Wykres 2. Struktura bezrobotnych według grup zawodowych w mieście Skierniewice w I półroczu 2009 roku.

W strukturze bezrobotnych według grup bezrobotnych między miastem Skierniewice a powiatem skierniewickim można zauważyć dość dużą różnicę.

Największą dużą grupą zawodową w powiecie, podobnie jak w mieście Skierniewice, są robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (18,7%). W tej grupie na pierwszym miejscu znaleźli się mechanicy pojazdów samochodowych – 4,15% dużej grupy, a kolejno mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń – 3,96% oraz ślusarze i pokrewni – 3,58%.

W następnej kolejności plasuje się grupa – pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 11,51%. Największą liczbą osób charakteryzuje się grupa piekarzy,

cukierników i pokrewnych – która stanowi 3,77% oraz grupa krawców, kapeluszników i pokrewnych – 3,4%.

Na trzecim miejscu znalazła się grupa – średni personel techniczny – 10,94%. W tej grupie największy procent bezrobotnych stanowią technicy mechanicy (4,72%) oraz technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni – 2,26%.

Na dalszych miejscach plasują się duże grupy:

- pracownicy pozostałych specjalności (8,5%),
- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (5,85%),
- górnicy i robotnicy budowlani (5,28%).

Pozostałe grupy stanowią mniej niż 5% wszystkich bezrobotnych – każda z nich.

• **Napływ bezrobotnych według zawodów**

Następnym elementem rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy jest analiza napływu osób do bezrobocia według zawodów. Monitoring zawodów pod względem napływu do bezrobocia został sporządzony w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy zamieszczone w Tabeli – I/P-2

Najwięcej zarejestrowanych osób, podobnie jak w roku poprzednim, zostało sklasyfikowane jako nie posiadające zawodu. Grupa ta stanowi 39,5% napływu bezrobotnych według zawodów w pierwszym półroczu 2009 roku.

Biorąc pod uwagę zawody, które charakteryzują się największym napływem osób bezrobotnych, na pierwszym miejscu w mieście Skierniewice znalazł się zawód sprzedawca z liczbą 75 osób zarejestrowanych. Natomiast w powiecie skierniewickim na pierwszym miejscu znalazł się zawód technik ekonomista – 36 osób. Na kolejnych miejscach plasują się zawody wymienione w tabeli nr 4:

Tabela 4. Napływ bezrobotnych według zawodów w I półroczu 2009 roku

Miasto Skierniewice			Powiat skierniewicki		
Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
522107	Sprzedawca	75	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	36
311502	Technik mechanik	64	522107	Sprzedawca	27
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	54	311502	Technik mechanik	26
722204	Ślusarz	47	723105	Mechanik samochodów osobowych	25
723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	33	743304	Krawiec	21
743304	Krawiec	30	722204	Ślusarz	17
712102	Murarz	26	321206	Technik ogrodnik	14
311204	Technik budownictwa	26	743604	Szwaczka	13
723105	Mechanik samochodów osobowych	25	512201	Kucharz	12
244104	Pedagog	24	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	12

- **Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych**

Analizując strukturę napływu bezrobotnych według grup zawodowych w mieście Skierniewice oraz w powiecie skierniewickim w 2008 roku skorzystaliśmy z załącznika T-I/P-2a.

W mieście Skierniewice występują trzy duże grupy zawodowe, które są na podobnym poziomie liczby bezrobotnych, są to:

- Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (16,52%) – dotyczy to głównie zawodów: mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń (4,03%) oraz ślusarze i pokrewni (3,72%), natomiast zerowy udział w tej grupie stanowią: monterzy linii elektrycznych
- Średni personel techniczny (12,8%) – dotyczy to głównie zawodów: technicy mechanicy (4,96%), oraz technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni (3,8%), natomiast zerowy udział w tej grupie stanowią: fotografowie i operatorzy urządzeń do rejestru obrazu i dźwięku.
- Pozostali specjaliści (10,86%) – dotyczy to głównie zawodów: archeolodzy, socjolodzy i pokrewni (2,79%), oraz specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (2,71%), natomiast zerowy udział w tej grupie stanowią artyści plastycy.

Biorąc pod uwagę powiat skierniewicki to największą dużą grupą zawodową, która stanowi 18,27% ogółu bezrobotnych, są robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń. Analizując tę grupę można stwierdzić, iż największy napływ osób bezrobotnych odnotowuje się w zawodach: mechanik pojazdów samochodowych (5,98%), oraz mechanicy – monterzy, maszyn i urządzeń (3,15%). Zerowy udział w tej grupie stanowią osoby z zawodem: mechanicy statków powietrznych i pokrewni oraz kowale, hartownicy i pokrewni.

Na następnym miejscu, w strukturze napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie, plasują się zawody: średni personel techniczny – 12,6% oraz pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 10,71% ogółu bezrobotnych.

Poniższa tabela przedstawia napływ osób bezrobotnych należących do dużych grup zawodowych, zarówno w mieście, jak i w powiecie skierniewickim:

Tabela 5. Napływ osób bezrobotnych według grup zawodowych

Lp.	Powiat skierniewicki		Miasto Skierniewice	
1	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	16,52%	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	18,27%
2	Średni personel techniczny	12,8%	Średni personel techniczny	12,6%
3	Pozostali specjaliści	10,86%	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	10,71%
4	Pracownicy pozostałych specjalności	8,69%	Pracownicy pozostałych specjalności	8,35%
5	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7,68%	Pozostali specjaliści	6,77%
6	Górnicy i robotnicy budowlani	7,14%	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	6,14%

2. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Mając na uwadze sytuacje poszczególnych grup zawodowych na rynku pracy należy nie tylko analizować liczbę bezrobotnych, ale także liczbę zgłoszonych ofert pracy, które przedstawiają zapotrzebowanie na dany zawód lub specjalność.

Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewicach w pierwszym półroczu 2009 roku posiadał 815 oferty pracy, z czego 647 były zgłoszone z terenu miasta Skierniewice i 168 ofert z terenu powiatu skierniewickiego.

• **Oferty pracy według zawodów – tablica T-I/P-3**

Analizując pozyskanie ofert pracy w I połowie 2009 roku, według poszukiwanych kwalifikacji zawodowych można wywnioskować, że największe zapotrzebowanie pracodawców zarówno w mieście Skierniewice, jak i powiecie skierniewickim dotyczyło pracowników biurowych [technik prac biurowych] (419101) – łącznie 127 ofert. Należy pamiętać, iż brane są tu pod uwagę także miejsca pracy, które finansowane są z Funduszu Pracy. Poniżej został przedstawiony wykaz ofert jakimi dysponował urząd pracy w badanym okresie z podziałem na oferty z miasta Skierniewice oraz powiatu skierniewickiego.

Oferty pracy wg zawodów w mieście Skierniewice:

1. pracowników biurowych [technik prac biurowych] (419101) – 95 ofert,
2. sprzedawca (522107) – 74 oferty,
3. robotnik budowlany (931301) – 40 ofert,
4. pracownik administracyjny (343101) – 29 ofert,
5. kierowca samochodu ciężarowego (832302) – 27 ofert,
6. Robotnik gospodarczy (914103) – 25 ofert.

Oferty pracy wg zawodów w powiecie skierniewickim:

1. pracowników biurowych [technik prac biurowych] (419101) – 32 oferty,
2. robotnik gospodarczy (914103) – 22 oferty,
3. telemarketer (341504) – 17 ofert,

4. operator sprzętu do robót ziemnych (833204) – 9 ofert,
5. pracownik administracyjny (343101) – 7 ofert,
6. sprzedawca (522107) – 6 ofert.

- **Struktura ofert pracy według grup zawodów – tablica T-I/P-3a**

Kolejnym etapem w analizie rynku pracy w mieście Skierniewice i w powiecie skierniewickim pod względem ilości ofert pracy jest liczba przypadających ofert dla przedstawicieli zawodowych grup dużych (kod 2-cyfrowych) oraz zawodowych grup elementarnych (kod 4 cyfrowy). Szczegółowe dane dotyczące propozycji zatrudnienia według grup zawodowych (dużych i elementarnych) obrazuje załącznik T-I/P-3a.

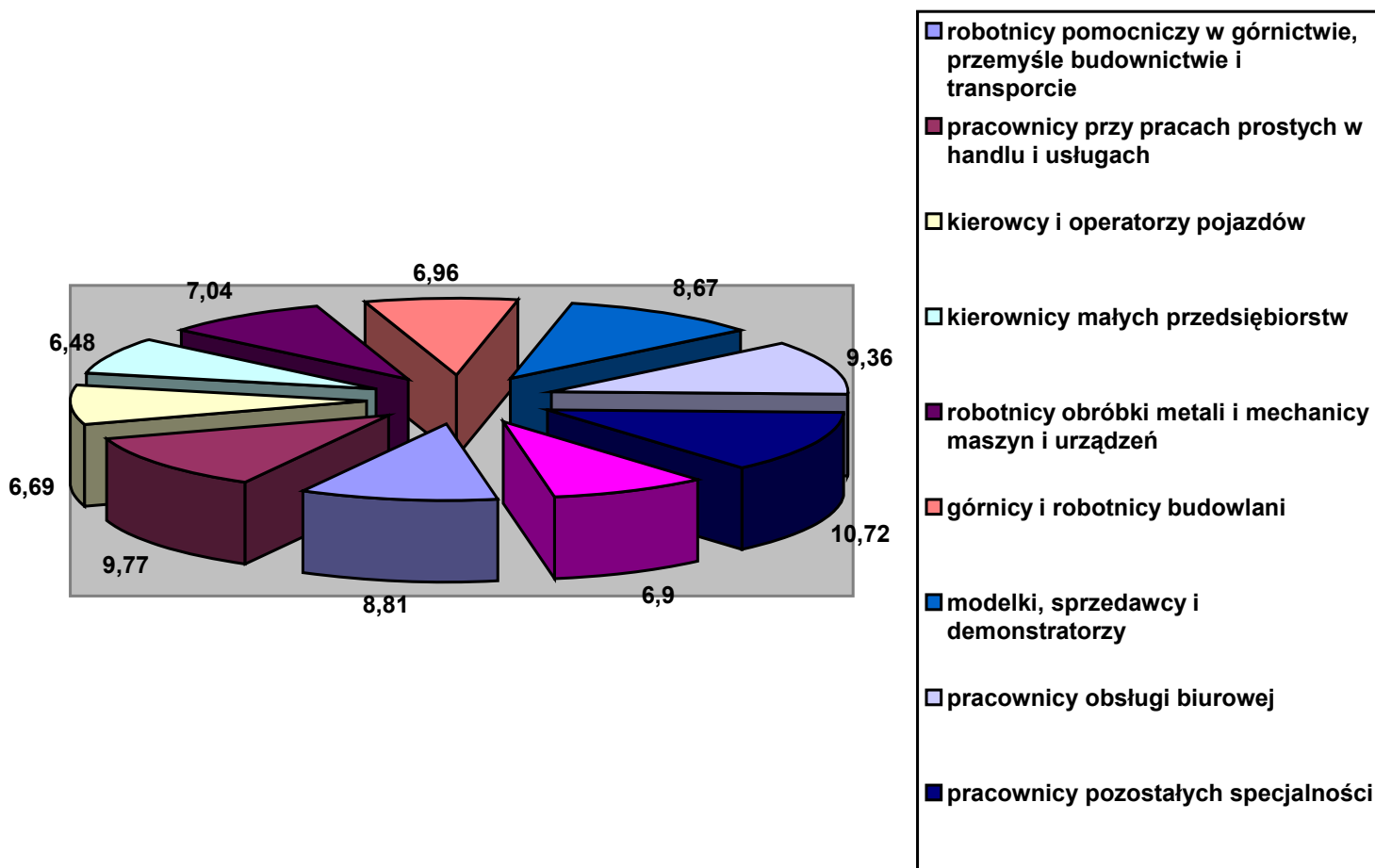
Biorąc pod uwagę miasto Skierniewice największa ilość zgłoszonych ofert była skierowana do grupy – pracownicy obsługi biurowej (17,15%). Dotyczy to głównie pracowników biurowych gdzie indziej niesklasyfikowanych. Znalazły się też grupy elementarne, w których nie występowało zapotrzebowanie na pracowników, były to grupy: doręczyciele pocztowi i pokrewni oraz maszynistki i stenografowie.

Tu należy nadmienić, iż w skład grupy, która się znalazła na pierwszym miejscu wchodzi także oferty subsydiowane czyli finansowane z Funduszu Pracy – staże, prace interwencyjne, wyposażenia bądź doposażenia stanowiska pracy.

Na kolejnych miejscach ukłasyfikowały się odpowiednio: modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (11,59%) oraz pracownicy pozostałych specjalności (10,51%).

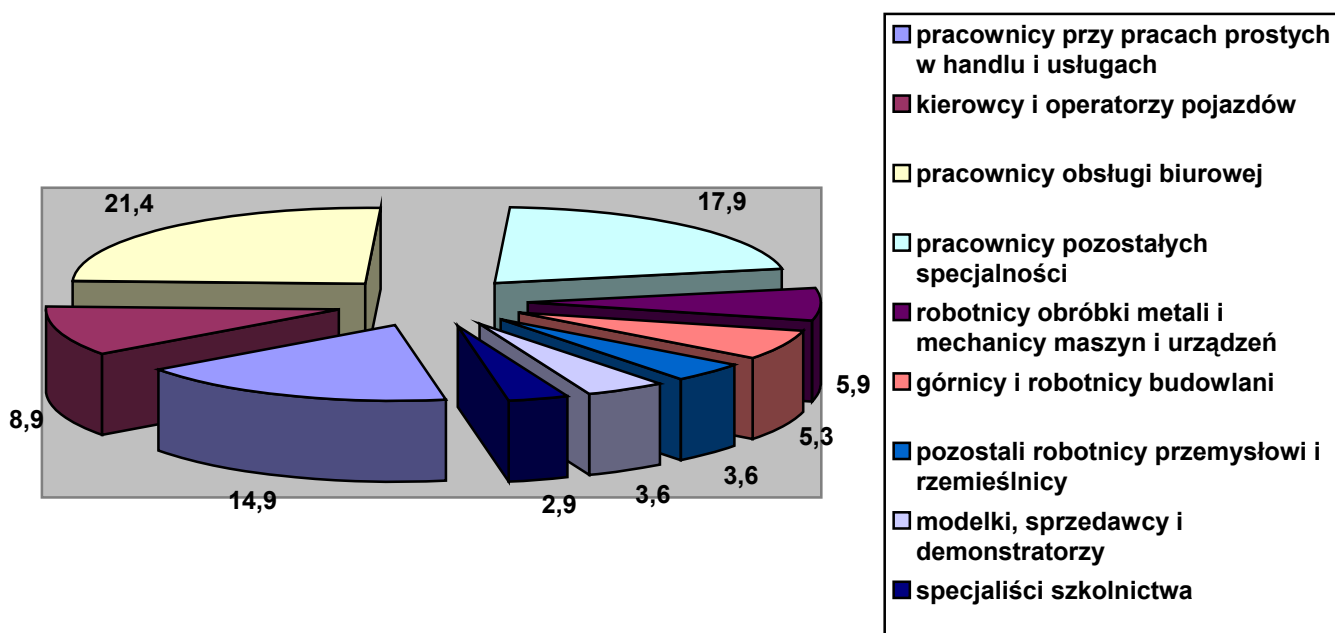

Wykres 3. Struktura ofert pracy według grup wielkich zawodów w mieście Skierniewice w I półroczu 2009 roku.

Analizując powiat skierniewicki można wyciągnąć wnioski, że największe zapotrzebowanie było na pracowników obsługi biurowej (21,43%). Powodem tak wysokiego wskaźnika jest przede wszystkim, wspomniany już fakt, iż wlicza się w to także stanowiska finansowane z Funduszu Pracy. Na następnym miejscu znalazły się propozycje pracy dla pracowników pozostałych specjalności (17,86%) natomiast na miejscu trzecim znajduje się grupa pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach (14,9%).

Wykres 4. Struktura ofert pracy według grup wielkich zawodów w powiecie skierniewickim w I półroczu 2009 roku.

Podczas analizy struktury ofert pracy według zawodów pojawiły się również grupy, w których nie zarejestrowano żadnej oferty pracy. Są to m.in.:

Lp.	Miasto Skierniewice	Lp.	Powiat skierniewicki
1.	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	1.	Pozostali specjaliści
		2.	Kierownicy dużych i średnich organizacji
		3.	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia
		4.	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby
		5.	Rolnicy
		6.	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Podstawowym zadaniem tej analizy jest identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Zostanie ona dokonana w oparciu o przyjęty wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,II}^k$), który przedstawia wzór:

$$W_{n,II}^k = \frac{\overline{O_{II}^k}}{\overline{B_{II}^k}}$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i -tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i -tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku :

$W_{n,II}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,II}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazuje równowagę na rynku pracy)

$W_{n,II}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

- **Zawody deficytowe i nadwyżkowe w I półroczu 2009 roku**

Wnioski z przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w oparciu o stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, zostały zawarte w załączniku T-II/P-4. Jednak dane te nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistości, ponieważ zawody deficytowe według powyższego wskaźnika ($W_{n,II}^k > 1,1$) to także zawody nie wymagające zbyt dużych kwalifikacji, a których wykonywania mogą podjąć się przedstawiciele innych zawodów.

W mieście Skierniewice, do **zawodów deficytowych**, należą zawody tj.:

- pracownik biurowy ($W_{n,II}^k=8,6$),
- pracownik administracyjny ($W_{n,II}^k=5,8$),
- robotnik gospodarczy ($W_{n,II}^k=4,16$),
- mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali ($W_{n,II}^k=3,75$),
- kierowca samochodu ciężarowego ($W_{n,II}^k=3,37$),
- sekretarka ($W_{n,II}^k=3$),
- robotnik budowlany ($W_{n,II}^k=2,1$),
- księgowy ($W_{n,II}^k=2$),
- sprzątaczką ($W_{n,II}^k=1,12$).

W powiecie skierniewickim natomiast do **zawodów deficytowych** zaliczamy:

- pracownik biurowy ($W_{n,II}^k=16$),
- operator sprzętu do robót ziemnych ($W_{n,II}^k=4,5$),
- robotnik gospodarczy ($W_{n,II}^k=4,4$),
- pracownik administracyjny ($W_{n,II}^k=3,5$).

W grupie zawodów deficytowych znalazły się także takie zawody, w których pojawiło się więcej ofert pracy niż zarejestrowanych bezrobotnych (w załączniku T-II/P-4 wskaźnik intensywności przedstawiono jako MAX). Do takich specjalności należy zaliczyć w mieście, m. in.: telemarketer, pozostali rolnicy produkcji roślinnej, konserwator budynków, pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni oraz operator koparek i załadowarek.

Do **zawodów nadwyżkowych** czyli takich, w których występuje największe bezrobocie w mieście Skierniewice w I połowie 2009 roku, można zaliczyć: kelner ($W_{n,II}^k=0,75$), fryzjer ($W_{n,II}^k=0,5$), szwaczka ($W_{n,II}^k=0,44$), mechanik samochodów osobowych ($W_{n,II}^k=0,32$), murarz ($W_{n,II}^k=0,3$), ślusarz ($W_{n,II}^k=0,13$).

W powiecie natomiast przedstawia się to następująco: sprzedawca ($W_{n,II}^k=0,22$).

Pod analizę brane są również **zawody w tzw. równowadze** czyli takie, w której wystąpiła równowaga pomiędzy ofertami pracy, a osobami zarejestrowanymi w tym samym zawodzie. W mieście należą do nich m.in.: sprzedawca oraz malarz budowlany. Jeśli chodzi o powiat to z analizy wynika, że nie pojawiły się zawody w równowadze.

- **Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych – załącznik T-II/P-5**

Z analizy wskazanego załącznika, który zawiera uszeregowane duże grupy zawodów od nadwyżkowych do deficytowych, można wywnioskować, że w mieście Skierniewice jest 6 grup zawodów deficytowych:

- pracownicy obsługi biurowej ($W_{n,II}^k=4,82$),
- kierowcy i operatorzy pojazdów ($W_{n,II}^k=2,35$),
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach ($W_{n,II}^k=1,57$),
- rolnicy ($W_{n,II}^k=1,5$),
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych ($W_{n,II}^k=1,42$),
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie ($W_{n,II}^k=1,2$),

W powiecie natomiast występują 2 zawody deficytowe:

- pracownicy obsługi biurowej ($W_{n,II}^k=4$),
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach ($W_{n,II}^k=1,7$),

Grupa zawodów nadwyżkowych przedstawiona została w poniższej tabelce:

Tabela 7. Zawody nadwyżkowe w powiecie i mieście Skierniewice w I półroczu 2009r.

Lp.	Miasto Skierniewice	Powiat skierniewicki
1.	Pracownicy pozostałych specjalności	Kierowcy i operatorzy pojazdów
2.	Pracownicy usług osobistych i ochrony	Specjaliści szkolnictwa
3.	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	Pracownicy pozostałych specjalności
4.	Górnicy i robotnicy budowlani poligraficzni i pokrewni	Ogrodnicy
5.	Specjaliści szkolnictwa	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
6.	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	Górnicy i robotnicy budowlani
7.	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	Modelki sprzedawcy i demonstratorzy
8.	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
9.	Ogrodnicy	Pracownicy usług osobistych i ochrony
10.	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	Operatorzy i monterzy maszyn
11.	Operatorzy i monterzy maszyn	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
12.	Pozostali specjaliści	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń
13.	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	Średni personel techniczny
14.	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	
15.	Średni personel techniczny	

Do grupy zawodów zrównoważonych, w mieście Skierniewice, należą: modelki, sprzedawcy i demonstratorzy oraz pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów. W powiecie skierniewickim nie odnotowano zawodów w równowadze.

- **Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie**

Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie został sporządzony w oparciu o wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,I}^k$), który można obliczyć według podanego poniżej wzoru:

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \times 100\%$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu danego roku.

Mając na uwadze powyższy wzór można wywnioskować, iż w mieście wśród zawodów (kod 2-cyfrowy) generujących długotrwałe bezrobocie znalazła się grupa: robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni ($W_{d,I}^k=1$). W tym przypadku, jeżeli wskaźnik długotrwałości bezrobocia kształtuje się na poziomie 1 to oznacza, że 100% osób, które zarejestrowały się i należą do tej grupy, w I półroczu 2009 roku posiadało status długotrwałe bezrobotnych. Na następnym miejscu ukłasyfikowały się grupy zawodowe: pracownicy obsługi biurowej ($W_{d,I}^k = 0,5$) Trzecie miejsce w mieście Skierniewice znajdują się kierowcy i operatorzy pojazdów oraz rolnicy ($W_{d,I}^k=0,33$).

W powiecie skierniewickim za grupy zawodów, które generują najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia należy uznać: operatorzy maszyn i urządzeń

wydobywczych i przetwórczych oraz pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klienta Stanowią one $W_{d,I}^k = 1$ każda. Na drugim miejscu, z wskaźnikiem $W_{d,I}^k = 0,47$, znajduje się grupa pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach. Trzecie miejsce zajęła grupa robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie $W_{d,I}^k = 0,3$.

- **Struktura bezrobocia i ofert pracy według PKD**

Kolejnym etapem analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest badanie struktury bezrobocia i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w oparciu o załączniki T-I/P-9 i T-I/P-9a.

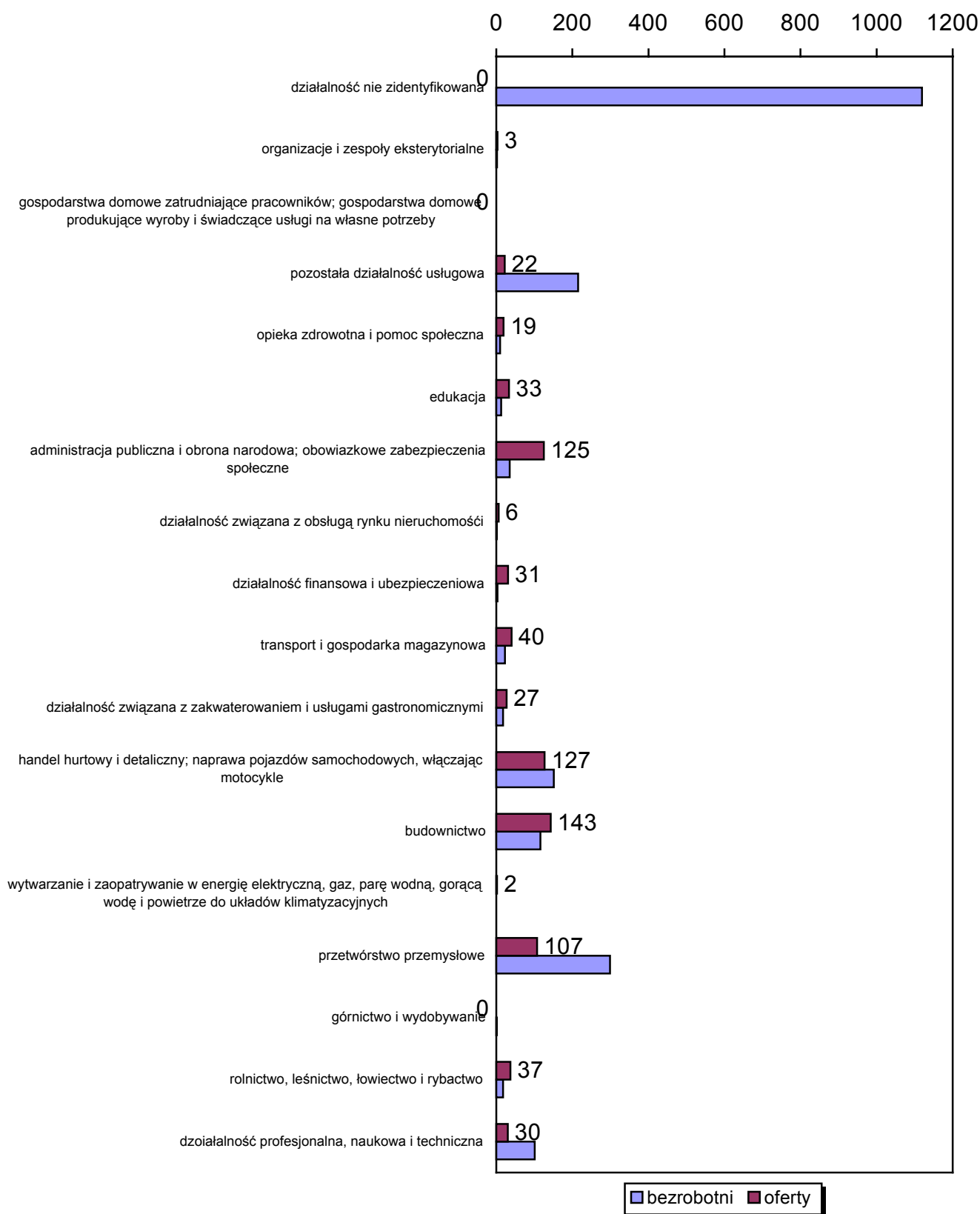
W I połowie 2009 roku największy napływ bezrobotnych zarówno w mieście Skierniewice jak i powiecie skierniewickim występuje w sekcji przetwórstwo przemysłowe – odpowiednio 14,82% i 13,79%. Na drugim miejscu, w obydwu przypadkach, znajduje się: pozostała działalność usługowa (w mieście – 11,7%, natomiast w powiecie – 9,52).

Analizując dane z wymienionych powyżej załączników można także zauważyć, że wystąpiły takie sekcje PKD, w których nie zarejestrowano w ogóle osób bezrobotnych, są to, zarówno w mieście jak i w powiecie:

- działalność związane z obsługą rynku nieruchomości,
- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

Oprócz wyżej wymienionych grup można także, dodatkowo zaliczyć w mieście zarówno górnictwo i wydobywanie jak i organizacje i zespoły eksterytorialne. Natomiast jeśli chodzi o powiat to są to następujące grupy: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

Wykres 5. Bezrobotni i oferty pracy według PKD w powiecie i mieście Skierniewice w I półroczu 2009 roku.

Rozpatrując napływ zarejestrowanych osób bezrobotnych do ilości ofert zgłaszanych zaobserwować można znaczną różnicę to znaczy, więcej jest osób bezrobotnych zarejestrowanych w tutejszym urzędzie niż zgłaszanych wolnych miejsc pracy. Najwięcej propozycji pracy, w mieście Skierniewice, zostało zgłoszonych w sekcji: przetwórstwo przemysłowe to jest 18,08%, z kolei w powiecie była to grupa administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 31%.

Analizując liczbę bezrobotnych do ofert pracy, zarówno w mieście jak i w powiecie, można stwierdzić, że mniej jest ofert niż osób zarejestrowanych w sektorach:

- przetwórstwo przemysłowe,
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- pozostała działalność usługowa.

Ponadto w powiecie do tej grupy również zaliczyć można:

- górnictwo i wydobywanie,
- budownictwo,
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
- transport i gospodarka magazynowa,
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

- **Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie i mieście Skierniewice w I półroczu 2009 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.**

Ranking zawodów ze względu na wskaźnik szansę uzyskania oferty została sporządzony w oparciu o wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k ($W_{s,I}^k$), który można obliczyć na podstawie wzoru:

$$W_{s,I}^k = \frac{PO_I^k}{PB_I^k}$$

gdzie:

PO_I^k - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w końcu roku, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$PO_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{2}$$

12

przy czym:

PO_{t-1}^k – liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy

w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k – liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w 2008

roku

oraz

—_k

PB_I^k - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w 2008 roku

obliczamy metodą uproszczoną według wzoru:

$$PB_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2}$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu danego roku.

Załącznik T-I/P-10 pozwala stwierdzić, iż największą szansę uzyskania oferty w mieście Skierniewice miały osoby z grupy zawodowej jaką są pracownicy obsługi biurowej ($W_{s,I}^k = 0,6$) oraz kierowcy i operatorzy pojazdów ($W_{s,I}^k = 0,56$), natomiast w powiecie są to grupy: pracownicy obsługi biurowej ($W_{s,I}^k = 1,34$) robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni ($W_{s,I}^k = 1$). Oprócz wymienionych wyżej dużych grup zawodowych bezrobotni w powiecie mają szansę zatrudnienia w 17 zawodach, natomiast w mieście – 20 zawodach. Można zauważyć także grupy zawodowe, gdzie wskaźnik szansy na pozyskanie oferty jest równy zero ($W_{s,I}^k = 0$.) Zarówno w mieście jak i w powiecie są to kierownicy dużych i średnich organizacji. Ponadto w mieście będzie to także grupa: robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni. Natomiast w powiecie skierniewickim klasyfikują się też grupy: pozostali specjaliści,

rolnicy, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia, średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia.

Analizując dane zamieszczone w załączniku T-I/P-11 można stwierdzić, iż do zawodów – grup elementarnych, które mają największą szansę uzyskania oferty i gdzie wskaźnik $W_{s,I}^k \geq 1$ należy zaliczyć 4 zawody w mieście Skierniewice i 2 zawody w powiecie skierniewickim. Sytuację przedstawia tabela 8:

Tabela 8. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w mieście i powiecie skierniewickim w I półroczu 2009 r.

Lp.	Miasto Skierniewice		Powiat Skierniewicki	
1.	Sekretarki	1	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	5,33
2.	Plastycy i pokrewni	1	Ogrodnicy sadownicy i pokrewni	1,67
3.	Posadzkarze i pokrewni	1		
4.	Ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	1		

W wyżej wymienionym załączniku pojawiły się także grupy elementarne, w których wskaźnik $W_{d,II}^k = \text{MAX}$. W mieście jest ich 18 m.in.: nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, zmiatacze i pokrewni, ładowacze nieczystości, robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni, operatorzy wózków podnośnikowych, pracownicy do spraw transportu, natomiast w powiecie skierniewickim są to: kasjerzy i sprzedawcy biletów, sekretarki, operatorzy maszyn górniczych i pokrewni, nauczyciele przedszkoli oraz inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska.

WNIOSKI

Analizując dane statystyczne dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu 2009 roku można wyciągnąć kilka wniosków.

Po pierwsze najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe, czyli takie, które posiadają jednocześnie wykształcenie średnie oraz wyuczony zawód z tytułem technika, a nie posiadają przeważnie doświadczenia oraz umiejętności praktycznych przydatnych w pracy zawodowej.

Problem ze znalezieniem pracy w tym przypadku może leżeć zarówno po stronie pracodawcy, jak i bezrobotnych. Jednym z głównych wymogów ze strony pracodawców jest posiadanie dużego doświadczenia i wielu dodatkowych umiejętności, co jest nieadekwatne do proponowanego wynagrodzenia za pracę. Występuje także znikoma ilość ofert, gdzie istnieje możliwość dodatkowego przyuczenia. Z drugiej strony bezrobotni widząc takie podejście pracodawcy tracą motywację do szukania zatrudnienia w swoim zawodzie i przeważnie podejmują pracę niezgodną ze swoimi kwalifikacjami zawodowymi często za większe pieniądze.

Analiza struktury bezrobocia w dużych grupach zawodów wykazała, iż najwięcej bezrobotnych zalicza się do grupy zawodów określanej jako robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń (m.in. ślusarze i pokrewni). Osoby z takimi zawodami zwykle po zakończonej edukacji nie podejmowały pracy w zawodzie wyuczonym, nie podnosiły swoich kwalifikacji i przez to zmniejszyły szansę na uzyskanie zatrudnienia. Bezrobotni, którzy mają właśnie takie wykształcenie stanowią większość zarejestrowanych. Grupa ta stanowi 13,8% wszystkich bezrobotnych w mieście Skierniewice, natomiast w powiecie 18,07%.

Po drugie, analiza szczegółowa elementarnych grup zawodowych wykazała, iż największe bezrobocie zarówno w mieście jak i w powiecie występuje w zawodzie sprzedawcy i jest to 4,3% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Jest to jednak równoważone przez znaczny napływ ofert w w/w zawodzie. W I półroczu 2009 roku było to 80 ofert pracy. Jednak osoby z tym wykształceniem zwykle nie podejmują zatrudnienia w wyuczonym zawodzie ze względu, jak same stwierdzają, na mało

atrakcyjne zarobki proponowane przez pracodawców. Kolejnym powodem jest niedogodny, zmianowy system pracy, a wiele osób posiadających właśnie takie kwalifikacje, to młode kobiety wychowujące małe dzieci, które nie zawsze mogą lub nie chcą zostawiać ich pod opieką osób trzecich.

Natomiast jeśli chodzi o oferty pracy, zarówno w mieście jak i w powiecie to największe grono stanowią oferty kierowane do grupy - pracownicy obsługi biurowej (odpowiednio 95 i 32 oferty). Na następnym miejscu w mieście Skierniewice znalazła się grupa: sprzedawcy – 74 oferty, natomiast w powiecie: robotnik gospodarczy – 22 oferty

Warto zauważyć, że w przypadku miejsc pracy biurowej są to w dużej mierze oferty w ramach stażu i prac interwencyjnych (form finansowanych z Funduszu Pracy). Dlatego też zaproponowane wskaźniki i miary wymagają ostrożnej interpretacji.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazał, iż zawodami deficytowymi na terenie działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Skierniewicach, czyli i w mieście i w powiecie są m. in.: pracownik biurowy, pracownik administracyjny, robotnik gospodarczy.

Z analizy wynika również, iż w dyspozycji urzędu pozostają oferty pracy, których nie ma możliwości zrealizowania. Powodem trudności w realizacji ofert pracy są najczęściej: zbyt duża przerwa w zatrudnieniu, wiek, problemy zdrowotne, a także brak dyspozycyjności i chęci do pracy osób bezrobotnych pomimo tego, iż w ewidencji urzędu figurują osoby o wskazanych kwalifikacjach.

Podsumowując – należy zauważyć, iż sporządzony raport tworzony jest wyłącznie w oparciu o wybrane dane statystyczne, które jak wykazano powyżej nie odzwierciedlają dokładnie sytuacji w zakresie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Z uwagi na to Powiatowy Urząd Pracy rozpoczął w bieżącym roku cykliczne badania lokalnego rynku pracy, których wykonanie pozwoli bardziej dokładnie określić obecną i przyszłą sytuację zatrudnieniową lokalnych pracodawców. Pierwszy raport z tych badań będzie dostępny już w listopadzie 2009 roku i zamieszczony będzie na stronie internetowej urzędu w zakładce „Skierniewickie obserwatorium rynku pracy”.

Sporządziły:

Agata Sobczyk

Irena Dyrda

Jolanta Krysiak